

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/105/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623214326
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5623214326.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vargovej a členov senátu JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Jozefa Šuleka, v spore žalobcov: 1/ G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, 2/ F. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, právne zastúpení JUDr. PaedDr. Róbertom Monsbergerom Kozákom, advokátom, so sídlom Štúrova 17, Liptovský Mikuláš, IČO: 40 454 576, proti žalovaným: 1/ Mgr. Q. O., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX a 2/ P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X, C., právne zastúpení: Mgr. Samuel Dorociak, advokát, so sídlom 1. mája 697/26, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 42 391 059, v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/37/2023-79 zo dňa 30.06.2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 16.06.2023 a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania v plnom rozsahu. Navrhovatelia sa domáhali uloženia povinnosti žalovaným 1/, 2/, zdržať sa akýchkoľvek úkonov na parc. C-KN č. 603/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 157m² nachádzajúcej sa v obci L., katastrálne územie L., zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX vedenom Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor, pre obec L., katastrálne územie L., ktorými by bránili navrhovateľom v prechode a v prejazde motorovými vozidlami všetkého druhu cez verejnú účelovú komunikáciu postavenú na uvedenej parcele. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že žalovaní sú podieloví spoluvlastníci parcely C-KN č. 603/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 157 m², k. ú. L., zapísané na LV č. XXXX, veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalovanej 1./ je 1, žalovaného 1. Navrhovateľ 1/ je vlastníkom priemyselnej budovy súp. č. XXX, postavenej na parcele registra C-KN č. 442/3, vedenej na LV č. XXX, k. ú. L. a navrhovateľ 2./ je jediným vlastníkom poľnohospodárskej budovy súp. č. XXX, postavenej na pozemku C-KN č. 442/5 a č. 442/13 zapísanej na LV č. XXX, k. ú. L.. V súdom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21C/48/2021 sa navrhovatelia domáhali určenia, že majú právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prejazdu cez parcelu C-KN č. 603/2, resp. zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve prejazdu cez parcelu č. 603/2. Okresný súd Liptovský Mikuláš síce žalobu zamietol, ale ustálil, že na parcele C-KN č. 603/2 je vybudovaná cesta, ktorá je podľa názoru súdu verejnou účelovou komunikáciou a ktorej existencia bola osvedčená aj pôvodným zápisom na LV č. XXXX, kde pri parcele 603/2 bol uvedený spôsob jej využitia takto: 22 - Pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasti. Na základe žiadosti žalovaných Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor vykonal zápis zmeny spôsobu užívania parcely na Pozemok, na ktorom je dvor (kódové označenie: 18). Dôvod, pre ktorý žalovaní požiadali o zápis zmeny spôsobu užívania predmetnej parcely je ten, že žalovaní plánujú umiestniť na parcele drobnú stavbu - oplotenie. Na základe žiadosti žalovaných Obec L. vydala oznámenie č. 372/2022 zo dňa 06. 10. 2022 o tom, že obec L. zastúpená starostom obce U. I. (otec žalovaného P. I.) nemá námietky k výstavbe oplotenia.

Termín ukončenia stavebných prác obec stanovila do 06. 10. 2023. Voči konaniu Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor podal navrhovateľ G. T. na Okresnú prokuratúru Liptovský Mikuláš podnet na preskúmanie zákonnosti. Prípadným postavením oplotenia by došlo k zamedzeniu prístupu navrhovateľov k svojim nehnuteľnostiam, nakoľko iný prístup navrhovateľa k ich nehnuteľnostiam nemajú. Nielen navrhovateľa, ale aj tretie osoby využívali cestu umiestnenú na tejto parcele ako cestu slúžiacu k spojeniu priemyselných, resp. poľnohospodárskych budov súpisné č. XXX, XXX a XXX so štátnou cestou nachádzajúcou sa na parcele C-KN č. 584/7, pričom pri využívaní tejto cesty motorovými vozidlami vrátane nákladnej dopravy neboli navrhovateľa ani tretie osoby nijakým spôsobom rušení ani obmedzovaní zo strany právnych predchodcov žalovaných, a to až do momentu kedy vlastníctvo k parcele nadobudli žalovaní, ktorí po nadobudnutí vlastníckeho práva začali blokovať navrhovateľom, aj tretím osobám vjazd a prejazd po predmetnej ceste. Navrhovateľ G. T. si dal zamerať jedinou možnú prístupovú cestu. Meraním bolo zistené, že táto jediná iná prístupová cesta nie je vyhovujúca pre prejazd nákladnou dopravou a pri jej prípadnom využití hrozí poškodenie nákladných áut alebo prepravovaného tovaru, resp. samotný prejazd nákladnými vozidlami nie je technicky možný.

2. Žalovaní 1/, 2/ žiadali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť, dôvodiac, že žalobcovia 1/, 2/ prechádzajú po spevnenej ploche cez pozemok vo vlastníctve žalovaných 1/, 2/ bez ich súhlasu. Žalobcovia 1/, 2/ majú zabezpečený iný riadny a plnohodnotný prístup k svojim nehnuteľnostiam cez obecnú miestnu komunikáciu, ktorá vedie priamo k ich nehnuteľnostiam, avšak táto cesta je dlhšia a vedie cez obec. V súčasnosti sa na parcele C-KN č. 603/2 nachádza stavebný výkop pre základy drobnej stavby - plotu, ktorá stavba bola žalovanými 1/, 2/ riadne ohlásená a stavebným úradom odsúhlasená. Je teda fakticky vylúčené, aby po predmetnom pozemku prechádzali akékoľvek motorové vozidlá, nakoľko sa tam už nenachádza žiadna spevnená plocha, ktorá by toto navrhovateľom 1/, 2/ umožňovala.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, poukazujúc na skutočnosť, že žalovaní 1/, 2/ súdu predložili snímku z katastrálnej mapy s vyznačením obecnej cesty ako prístupovej komunikácie k nehnuteľnostiam vlastnícky patriacim navrhovateľom. Jedná sa o parc. E-KN č. 306/1. Ďalej súdu predložili fotodokumentáciu, z ktorej mal súd osvedčené, že na predmetnej parcele prebiehajú stavebné (výkopové) práce. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keď dospel k záveru, že navrhovateľa neosvedčili, že aktuálny stav vyžaduje ingerenciu súdu v podobe vydania neodkladného opatrenia. V podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľa uvádzali, že nemajú žiadny iný prístup k ich nehnuteľnostiam a po zameraní jedinej inej novej prístupovej cesty bolo zistené, že táto nie je vyhovujúca pre prejazd nákladnou dopravou. Navrhovateľa svoje skutkové tvrdenia žiadnym spôsobom neosvedčili. Naopak žalovaní súdu predložili snímku z katastrálnej mapy, z ktorej je zrejmé, že navrhovateľa majú zabezpečený prístup k ich poľnohospodárskym a priemyselným budovám cez obecnú komunikáciu (E-KN č. 306/1) a rovnako osvedčili, že na parcele C-KN č. 603/2 prebiehajú v súčasnej dobe výkopové práce, takže prejazd nákladnými vozidlami je v súčasnej dobe vylúčený. Súd dospel k záveru, že navrhovaným neodkladným opatrením nie je možné obmedziť žalovaných v rade 1/a 2/ vo výkone ich vlastníckeho práva.

4. O trovách konania rozhodol súd tak, že žalovaným 1/a 2/ ako úspešnej strane sporu priznal plnú náhradu trov konania.

5. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 2/ (ďalej aj „navrhovateľa“), a to proti všetkým výrokom uznesenia dôvodiac, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľa v odvolaní poukázali na to, že im nie je zrejmé, ako okresný súd dospel k záveru o existencii obecnej komunikácie (E-KN č. 306/1 - poznámka súdu). Existenciu obecnej cesty na tejto parcele žalovaní len tvrdili, avšak nijakým spôsobom jej existenciu nepotvrdili. Navyše cez túto parcelu ani nie je možný prejazd nákladnou dopravou, nakoľko táto parcela je veľmi úzka, jej kraje lemujú ploty súkromných vlastníkov priľahlých pozemkov a povrch pozemku tvorí ujazdená zemina, ktorá sa v čase dažďa mení na neprejazdné blato a na predmetnej parcele obec L. nevykonáva letnú ani zimnú údržbu, a to práve z toho dôvodu, že sa nejedná o cestu. Sporným je aj klamlivé vyjadrenie obce L. z dňa 20.12.2021, v ktorom obec uvádza, že na parcele registra C-KN č. 603/2 o výmere 157 m² a tiež na parcele registra C-KN č. 603/1 o výmere 379 m² sa nachádza spevnená plocha, pričom podľa vyjadrenia obce nejde o miestnu ani o účelovú komunikáciu. Uvedené tvrdenie nie pravdivé, keďže sa jedná o verejnú účelovú komunikáciu, čo potvrdzujú aj samotní žalovaní, ktorí vo svojej žiadosti zo dňa 11.07.2022 adresovanej obci L. uvádzajú, že ako „vlastníci verejnej účelovej komunikácie na parcele 603/2 žiadajú aby obec L. vyhlásila predmetnú

verejnú komunikáciu v časti nachádzajúcej sa na dotknutom pozemku za neverejnú.“ Žalovaní taktiež uvádzajú že na parcele registra C-KN č. 603/2 o výmere 157 m² vznikla „akási spevnená časť, ktorá vznikla v dôsledku prechodu motorových vozidiel a ťažkých mechanizmov po tejto ploche utlačením hliny na poli“. Uvedené tvrdenie je klamstvom, čo v konečnom dôsledku preukázali samotní žalovaní tým, že rozkopaním účelovej komunikácie na parcele registra C-KN č. 603/2 obnažili základ cestného telesa. Fakt, že sa jedná o verejnú komunikáciu s dlhou históriou a nie len „akúsi skratku“ potvrdzujú aj verejne dostupné mapové podklady z rôzneho časového obdobia, na ktorých je cesta riadne vyznačená. Ďalej okresný súd v uznesení uvádza, že navrhovaným neodkladným opatrením nie je možné obmedziť žalovaných vo výkone ich vlastníckeho práva, avšak z tejto formulácie nie je zrejmé, ako má prípadné neodkladné opatrenie žalovaných obmedziť vo výkone ich vlastníckeho práva, keďže žalovaní nadobudli kúpou predmetnú parcelu č. 603/2 už s poznámkou 22 - Pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia, lesná cesta, poľná cesta, chodník, nekryté parkovisko a ich súčasťou, teda s obmedzením ich vlastníckeho práva. Žalobcovia ďalej poukazujú na to, že samotné správanie žalovaných spočívajúce v rozkopaní verejnej účelovej komunikácie (ako jedinej prístupovej cesty) svedčí o tom, že obavy žalobcov a ich návrh, aby žalovaným bola uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov na parcele registra C-KN č. 603/2, ktorými by bránili žalobcom v prechode a v prejazde motorovými vozidlami všetkého druhu cez verejnú účelovú komunikáciu postavanú na tejto parcele, boli oprávnené.

6. Žalobcovia ďalej zastávajú názor, že ak bol žalovaným poskytnutý priestor na vyjadrenie, mali mať žalobcovia právo vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré žalovaní uvádzali vo svojom vyjadrení. V tomto prípade neodkladné opatrenie malo zabrániť určitému správaniu, ktoré je zásadným spôsobom spôsobilé poškodiť práva alebo oprávnené záujmy žalobcov. Žalobcovia sú presvedčení, že okresný súd postupoval v rozpore s § 325 ods. 1 CSP, keď ponechal priestor žalovaným na to, aby sa s návrhom oboznámili, a tak sa žalovaným poskytol priestor na to, aby ešte pred vydaním súdneho rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia bol zmarený účel, ktorý bol týmto návrhom pôvodne sledovaný. Žalobcovia navrhli, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie.

7. Súd prvej inštancie doručil odvolanie žalobcov 1/, 2/ na vedomie žalovaným 1/, 2/.

8. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/, 2/ je dôvodné, preto rozhodnutie okresného súdu zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu vrátil (§ 391 ods. 1 CSP) na ďalšie konanie.

9. Odvolanie bolo právnomu zástupcovi žalovaných doručené prvoinštančným súdom „na vedomie“ podaním zo dňa 20.07.2023. Z dôvodu zachovania procesných práv účastníkov konania, odvolací súd opätovne doručil právnomu zástupcovi žalovaných odvolanie žalobcov spolu s prílohami postupom podľa § 329 ods. 1 CSP s výzvou, že sa k nemu môžu v lehote 10 dní vyjadriť. Žalovaní sa v stanovenej lehote k podanému odvolaniu nevyjadřili.

10. V prvom rade prináležalo odvolaciemu súdu vysporiadať sa s námietkou procesného charakteru, spočívajúcou v tvrdení o porušení práva na spravodlivý proces súdom prvej inštancie. Uvedenú odvolaciu námietku vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú, vychádzajúc z nasledovných úvah.

11. Základný rámec práva na spravodlivý proces použiteľný pre civilné konanie je obsiahnutý v Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v základnom práve na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Jednotlivé čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces je možné vyvodiť predovšetkým z rozhodovacej činnosti ESLP. Patrí sem okrem iného aj právo na spravodlivé prejednanie vecí, v ktorom je obsiahnutý princíp rovnosti strán, rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania a princípy spravodlivého vykonávania dôkazov. Právo na spravodlivý proces sa považuje za právo výsledkové, to znamená, že spravodlivé musí byť súdne konanie ako celok. Nie každé porušenie ustanoveného procesného práva súdom prvej inštancie, rovnako ako ani každý čiastkový zásah do niektorého z princípov práva na spravodlivý proces musí viesť k zrušeniu odvolaním napadnutého rozhodnutia. Po

oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, ako aj podaného odvolania, dospel odvolací súd k záveru o potrebe zrušiť odvolaním napadnuté rozhodnutie, majúc za to, že porušenie práva na spravodlivý proces v danom prípade spočíval v pochybení súdu prvej inštancie, vyvolávajúcim pre navrhovateľov 1/, 2/ nezvratné procesné právne následky, ktoré neboli súdom prvej inštancie odstránené a zároveň išlo o taký zásah do práva na spravodlivý proces, ktorý vzhľadom na jeho povahu nebolo možné v odvolacom konaní napraviť.

12. Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že právny zástupca žalovaných Mgr. Samuel Dorociak, bol (v konaní pred súdom prvej inštancie) dňa 28.06.2023 nahliadať do súdneho spisu sp.zn. 4C/37/2023 a následne dňa 29.06.2023 zaslal súdu podanie „Vyjadrenie k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia“ zo dňa 29.06.2023, v ktorom rozsiahlo a vecne argumentuje proti návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Prvoinštančný súd následne rozhodol bez toho, aby uvedené podanie spolu s prílohami zaslal žalobcom na vyjadrenie.

13. Odvolací súd k danému postupu prvoinštančného súdu uvádza, že napriek tomu, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, nemožno do takej miery prehliadnuť/obísť zásadu audiatur et altera pars (povinnosť „vypočuť“ si druhú stranu), že súd založí svoje rozhodnutie na zásadnej okolnosti vyplývajúcej z vyjadrenia jednej zo strán bez možnosti reakcie protistranou. Inými slovami, odvolací súd si uvedomuje limity princípu kontradiktórnosti (čl. 9 CSP) dané aktuálnym štádiom konania (t. j. konštatovaný záver vo všeobecnosti neznamená povinnosť v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia „vždy a všetko“ doručovať protistrane), v osobitostiach súdnej veci je však rozoberaná okolnosť natoľko určujúca, že je potrebné konštatovať dôvodnosť odvolacej námietky týkajúcej sa kvalifikovaného obmedzenia procesných práv. Žalobcovia totiž skutočne nemali možnosť reagovať na písomné vyjadrenie (a prílohy) žalovaných obsahujúce skutkovú a právnu argumentáciu, z ktorej okresný súd následne pri svojom rozhodovaní aj vychádzal. Javí sa pritom relevantným, aby sa žalobcovia mohli náležite vyjadriť (predovšetkým) k námietkam žalovaných ohľadne existencie inej prístupovej cesty, snímke z katastrálnej mapy s vyznačením obecnej cesty ako prístupovej komunikácie na parc. E-KN č. 306/1 a fotodokumentácii o prebiehajúcich stavebných prácach, na ktoré odkázal prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.

14. V ďalšom postupe preto súd prvej inštancie pri viazanosti opísanými úvahami krajského súdu opätovne posúdi predostretý návrh žalobcov.

15. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu dovolanie nie je prípustné.